

Partiledare Socialdemokraterna

Statsrådsberedningen

Regeringskansliet

103 33 Stockholm

Cc: Partiledarna Sveriges riksdagspartier

Utrikesutskottet

EU-nämnden

Acceptera inte israeliska regeringens annekteringsplaner för Västbanken

Som svenska bistånds- och människorättsorganisationer är vi djupt oroade över den nybildade israeliska regeringens planer på att annektera delar av Västbanken. Oavsett om detta sker formellt eller genom åtgärder som i praktiken ändrar civilbefolkningens eller ockuperade områdens status. I den nya regeringskoalitionens plattform anges att man planerar fatta ett sådant beslut 1 juli 2020.

Att ensidigt utvidga det egna landets territorium är ett brott mot internationell rätt och både Sverige och EU har alltid varit måna om att ta avstånd från sådant agerande.

En annektering innebär i sig ett brott¹ mot folkrätten, där Sverige förbundet² sig att under alla förhållanden verka för att denna respekteras. En annektering som genomförs utan påföljder från omvärlden skapar ett riskfyllt prejudikat för andra aktörer som kan uppfatta möjligheter att annektera territorium utan konsekvenser.

Just de säkerhetspolitiska riskerna påpekas från Sverige, Estland, Lettland, Litauen, Danmark och Finland i ett gemensamt uttalande 2016 om vikten av fortsatt vaksamhet efter Rysslands annektering av Krim ”..ständigt och i tydliga ordalag upprepa vår fasta uppslutning bakom huvudprinciperna i internationell rätt och den europeiska säkerhetsordningen. Att låta Rysslands agerande passera obemärkt vore att bädda för ökad instabilitet och mindre respekt för internationell rätt, eftersom angripande parter i framtiden inte längre skulle avskräckas av kostnaden för ett sådant agerande. Därför måste EU:s icke-erkännande och sanktioner ständigt övervakas, för att kunna täcka till kryphål och säkerställa att de fungerar effektivt..”³

När det gäller annekteringen av Krim har EU fattat tydliga beslut att förbjuda investeringar och handel som stöder ryska ekonomiska verksamheter på annekterat område, liksom sanktioner mot individer⁴ på ansvariga positioner. Det vore enligt denna praxis både politiskt och säkerhetspolitiskt olämpligt att särbehandla Israel i frågan om annektering.

Redan idag innebär Israels illegala bosättningar på det ockuperade palestinska området att situationen för den palestinska civilbefolkningen försvåras. Bosättningarna utgör också ett av de

¹ FN stadgan art.2 (4)

² IV Geneva Convention, article 1

³ <https://www.regeringen.se/debattartiklar/2016/03/tva-ar-efter-den-olagliga-annekteringen-av-krim/>

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions/ukraine-crisis/>

svåraste hindren för en fredlig lösning på konflikten, de hindrar utveckling av handel och industri och ökar därmed beroendet av bistånd. Därför har EU sedan tidigare infört krav på ursprungsmärkning så att man skall kunna skilja mellan produkter från Israel och från illegala israeliska bosättningar på ockuperat område,⁵ vilket är en betydligt mildare åtgärd än förbudet mot handel med ryska affärsintressen på Krim. Ursprungsmärkning är en del av EU:s differentieringspolicy som syftar till att möjliggöra för EU att ha nära relationer med såväl Israel som Palestina och samtidigt respektera folkrätten och de parametrar som EU har enats om för en lösning av konflikten. Differentiering, att skilja mellan den erkända staten Israel och de israeliska bosättningarna på ockuperad mark, åligger också FN:s medlemsstater genom säkerhetsrådsresolution 2334 från 2016⁶.

Både Israel och den Palestinska myndigheten har samarbeten och förmånliga handelsavtal med EU. Dessa är dock villkorade med krav på respekt för internationell rätt, i dagsläget förekommer dock brott mot denna från både Israel och den Palestinska myndigheten⁷ utan konkreta konsekvenser för avtalen.

Ett flertal rapporter visar på att samtliga parter i konflikten (Hamas, Palestinska myndigheten⁸ och Israel⁹) på olika sätt försvårar arbete för mänskliga rättigheter genom lagar, regelverk, hot och trakasserier. Detta gäller inte minst de människorättsorganisationer och människorättsförsvarare som övervakar och rapporterar brott mot både nationell och internationell lagstiftning. Dessa är röster som precis som i andra konflikter måste få tillåtas att verka utan trakasserier och hot från konfliktens parter.

Att Israels regering skulle besluta över palestiniernas framtid utan att de själva har möjlighet påverka vore djupt odemokratiskt och i strid med rättsstatens principer, och riskerar också att slutgiltigt förstöra alla möjligheter till den tvåstatslösning som både Sverige och EU verkar för.

EU har redan konstaterat¹⁰ att en israelisk annektering av områden på Västbanken skulle innebära ett grovt brott mot internationell rätt och allvarligt underminera möjligheterna för en hållbar och varaktig fred.

Vi vill därför uppmana svenska riksdagspartier att:

- Säkerställa att Sverige och EU genom tillgängliga diplomatiska verktyg förhindrar att Israel annekterar ockuperat palestinskt område.
- Verka för att på såväl svensk som EU-nivå skärpa implementeringen av EU:s riktlinjer om differentiering¹¹ mellan den erkända staten Israel och de illegala bosättningarna på ockuperad mark.

⁵ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015XC1112\(01\)&from=SV](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015XC1112(01)&from=SV)

⁶ <https://www.un.org/webcast/pdfs/SRES2334-2016.pdf>

⁷ <https://www.hrw.org/news/2017/06/04/israel-50-years-occupation-abuses>

⁸ <https://www.hrw.org/report/2018/10/23/two-authorities-one-way-zero-dissent/arbitrary-arrest-and-torture-under>

⁹ <https://www.svd.se/forsvara-de-manskliga-rattigheterna-i-mellanostern>

¹⁰ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/77856/israel-statement-high-representative-josep-borrell_en

¹¹ <https://www.ecfr.eu/specials/differentiation-tracker>

- Kräva att Israel och Palestinska myndigheten (PA) uppfyller de krav på respekt för internationell rätt som ingår i EU:s olika handels- och samarbetsavtal med Israel och PA, och att brott mot dessa villkor måste få konsekvenser
- Stötta och skydda människorättsförsvarare och människorättsorganisationers möjligheter att verka i både Israel och i Palestina.
- Verka för en framförhandlad, rättvis och hållbar fred som garanterar både israelers och palestiniernas rätt till självbestämmande, och rätten leva i fred och säkerhet inom internationellt erkända gränser.

Varma hälsningar

Erik Lysén, chef, Act Svenska kyrkan

Mattias Brunander, policy- och påverkanschef, Diakonia

Martin Nihlgård, generalsekreterare, IM

Petra Tötterman Andorff, generalsekreterare, Kvinna till Kvinna

Anna Tibblin, generalsekreterare, We Effect
